N°. 282 1865.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 26 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Belgie. — De belgische berigten van heden houden niets meldenswaardig. — Te Antwerpen waren gisteren de fondsen genoteerd: Belg. 95 ⅛; Metall. 96 ½; Nat. 66; Sp. perpet. 55 ¼, 54 ⅞; 5 pCt. 36 ½; Uitgest. 11; Sicil. 90 ¾; Rom. L. 89 ¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten November.

Volgens de ministeriele bladen heeft het gouvernement berigten uit Madrid ontvangen tot den 12den dezer, vermeldende, dat men op dat oogenblik nog niets van eenige belangrijke operatie van den generaal *Serrfield* vernomen had; dat voorts in het koningrijk Valencia, in de omstreken van Xativa, eene bende van twee à driehonderd insurgenten door *Carlos* had geproclameerd, doch dat men zich vleide dat dezelve door de overmagt der reguliere troepen, der koningin toegedaan, zoude worden bedwongen.

Het *Journal des Débats* deelt het volgende mede, uit het dagblad van Madrid van den 7den dezer overgenomen:

» Het gouvernement van den koning van Portugal, dom *Miguel*, het vertrek van den infant don *Carlos* naar de pauselijke staten, dat door koning *Ferdinand VII* gelast was, en waarvan het bestuur der koningin-regentes op zich de uitvoering had betoond, belet hebbende, en overwegende dat het Portugeesch gouvernement de listige pogingen van genoemden infant tegen de wettige opvolging van den troon, en de rust van dit rijk heeft ondersteund, door zich tegen zijn vertrek te verzetten, en de vergunning, dat hij door de gevestigde magten in Portugal als koning behandeld werd, en zulks in weerwil van de verlangens van het Spaansch gouvernement, heeft deze gemagtigde minister, *de Cardova*, zijne paspoorten gevraagd en verkregen. Terzelver tijd is aan den zaakgelastigden van Portugal bij ons hof te kennen gegeven, dat de betrekkingen tusschen ons gouvernement en dat van Portugal geheel waren afgebroken.

» H. M. de koningin regentes, in overeenstemming handelende met haren doorluchtigen bondgenoot, den koning van Groot-Brittannien, houdt zich bezig met de middelen, welke strekken kunnen, om een einde te maken aan de rampen, die op Portugal drukken. HH. MM. de koningin en de koning van Groot-Brittannien hebben besloten zich gezamelijk tusschen de vijandige partijen te stellen, om de rust van het koningrijk op eene bestendige wijze te bevestigen, de belangen der beide mogendheden overeen te brengen en tot het behoud van den algemeenen vrede in Europa mede te werken."

Hetzelfde dagblad vermeldt, dat de generaal *Sarsfield*, toen hij in de eerste dagen dezer maand tegen de insurgenten in de Noordelijke provincien meende op te trekken, door eenen vrij bedenkelijken opstand te Guernica was teruggehouden, en genoodzaakt had dezen te moeten dempen, alvorens iets verder in de Noordelijke provincien te ondernemen. Zeker is het, dat genoemde bevelhebber den 8sten dezer de stad Burgos nog niet had verlaten.

Van Bayonne schrijft men dat de insurgenten in den morgen van den 17den eenen aanval op de vesting St. Sebastiaan hadden gewaagd, doch terug waren geslagen; dat echter de bezetting door gebrek aan levensmiddelen begonnen in eenen zeer bedenkelijken toestand verkeerde. De generaal *Martinez* [illegible] onderhandelingen aangeknoopt, ten einde de gemeenschap met St. Sebastiaan open te houden.

Te Londen eindelijk verspreidde zich heden op nieuw het gerucht, dat de koningin regentes, ten gevolge eener volksbeweging tegen het ministerie, genoodzaakt was geweest Madrid te verlaten.

— Volgens eenige der liberale bladen zoude eerlang eene ordonnantie het licht zien, waarbij de troepen, die eerst onlangs onder de reserve werden gerangschikt, onder de wapens worden geroepen; evenwel is dit hoogstonwaarschijnlijk, daar bij verscheidene korpsen nog steeds een aantal verlofpassen worden uitgereikt.

— De Russische gezant heeft dezen morgen eene vrij langdurige audientie bij den koning gehad.

— Heden (21 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. [illegible] en op rijd 102.30; 5 pCt. kont. 74,90; op rijd 74,95; Napoleons kont. 21,20; op rijd 21,25; 3p. perpet. k. 51 ⅞; op rijd [illegible]; [illegible] op rijd 36 ¼.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten November.

J. M. de hertog van *Saxen Meiningen*, na vrijdag avond van Amsterdam te Utrecht te zijn aangekomen, is den volgenden dag van daar naar 's Hertogenbosch en vervolgens naar het leger vertrokken. Zoo men vernomen, zou de hertog met de uitwinning der Instructien van de ondervraagden te Zaltbommel, welke op morgen moet plaats hebben, belast wezen.

— In de *Groninger Courant* vindt men een berigt van de Vereeniging van dames aldaar, welke de ondersteuning van behoeftige huisgezinnen, waar zich cholera-lijders, tijdens het heerschen der ziekte in die stad bevonden, op zich genomen hebben, in welk berigt zij verslag geeft van de giften, door de weldadigheid harer stadgenooten ontvangen en van het nuttig gebruik daarvan gemaakt. Uit hetzelve blijkt, dat zij behalve bijna *f* 1700 aan geld, eene aanzienlijke hoeveelheid van wijn, rijst, aardappelen, enz. heeft ontvangen, en dat deze milde giften zich in staat heeft gesteld gezien, gedurende bijna twee maanden, aan 600 huisgezinnen, dagelijksche uitdeelingen van rijst, wijn, aardappelen, linnen en kleedingstukken te kunnen doen. » Aangenaam is het gevoel — besluit het verslag — tot een volk te behooren, 't welk door gaven zoo groote rampen kan worden bezworen, of het vindt, door geloof en liefde, de middelen, om ze te leenigen, en tot het heerlijk doel der godsdienstige liefde dienstbaar te maken."

— Men meldt uit Berlijn, dat door de regering van den franschen maarschalk *Maison*, die op zijne doorreize naar Petersburg hiheen aldaar ontwacht werd, een allerminzaamst onthaal werd toegedacht. In dezelfde residentie bespeurt men, sedert eenigen tijd eene vernieuwde drukte onder de leden der kommissie voor het groote duitsche tolstelsel; deze bevindingen worden aan de vertegenwoordiging van twee zuid-duitsche staten, welke door een hoogen staatsman in persoon daartoe zouden zijn overgehaald, toegeschreven.

— Uit Warschau schrijft men, dat thans in Polen gegaste maatregelen genomen zijn, om den inwoners den last der akkerbouwing zoveel doenlijk te verlichten.

— Volgens ontvangene berigten, is de wijnoogst, zoowel in Frankrijk als in Portugal, ten aanzien der hoeveelheid, naar wensch uitgevallen. In Frankrijk was echter de kwaliteit zoo goed niet als van 't vorige gewas, maar in Portugal uitmuntend, hebbende echter de inzameling der druiven alldaar veel door de inwendige beroerten geleden. Van den Rijn zijn mede de berigten, over gaande den wijnoogst, zeer voldoende.

— In berigten van de kaap de Goede Hoop, van 1 September ll., werd zeer geklaagd over de kwijning van den handel in de kolonien, alzinds over den grooten voorraad van goederen en het weinige verlet; ook was er, ten gevolge van het ongunstig weder, verbazend veel vee gestorven.

'S GRAVENHAGE, den 24sten November.

In de afdeelingen van de Tweede kamer der staten-generaal, is thans onderzocht het ontwerp van wet, tot heffing der grondbelasting voor 1864, naar de uitkomsten van het kadaster. Dat ontwerp, hetwelk telken jare tot gewigtige overwegingen aanleiding geeft, heeft ook thans het onderwerp van veelvuldige beraadslagingen uitgemaakt, welke op het volgende zijn neergekomen: Men heeft het beginsel der wet, de geheele invoering van het kadaster, op verschillende gronden bestreden, en deze invoering ondoelmatig, onthastkundig en onrijp genoemd. Als voornaamste gronden daartoe heeft men aangevoerd, dat alsnog de resultaten der in het kadaster-werk gesloopene jaarboeken het punt van onderzoek bij eene Staats-Commissie uitmaakt, en men eerst daarna zal kunnen overgaan, of er al dan niet termen bestaan om dat werk, hetwelk nog vele schaders gevorderd heeft, om het op de hoogte te brengen, waarop het zich thans bevindt, zoo gemeld, al men het eindelijk, in de toekomst, [illegible] eene zoodanige practische overbrenging aan goud, opdat toch het kadaster op eene aanmerkelijk tevredenstellende mogelijke wijze eindigt; hetzelve met overtuigende kracht is, de kadastrale verrekeningen niet genoegzaam bekend gemaakt zijn met de bouwstoffen, waarop de begrootingen rusten; de ingezetenen, die het recht hebben om [illegible] niet in de gelegenheid gesteld zijn het noodige overzien, en er is aan de belanghebbenden vrije gelegenheid [illegible] stukken tot het kadaster behoorende; en eindelijk de [illegible] niet behoorlijk van de opbrengst der eigendommen [illegible] dat het niet moeijelijk zijn zou, zelfs in de overbelaste [illegible]

dommen aan te wijzen, waarvan de belasting naar het kadaster de helft, of zelfs twee derden en meer, van het zuivere inkomen zou bedragen. Uit dien hoofde zoude de helft der ingezetenen des rijks ongaarne de invoering des kadasters in zijn geheel zien, terwijl dezelve het andere deel niet in het minste zou ontlasten. De afschaffing der zuiver opcenten op dit belasting, meende men, dat die bezwaren niet uit den weg ruimde, daar dezelve gelijkelijk over alle de gewesten en paar dan nog per wet slechts *voorloopig* zou plaats hebben. Maar eene zoo geheel afschaffing der opcenten achtte men in het belang der schatkist, welke daardoor te zeer groote schade lijden zou, onaannemelijk: eene vermindering van de bij bestaande opcenten keurde men echter goed. Bovendien meende men, dat de aard der belasting uit het oog verloren werd, door dezelve omslag over alle de provincien niet voor te stellen. Men zag steeds tabellen van de kadastrale begrooting van alle soorten van gebouwde en ongebouwde eigendommen over alle gemeenten van het rijk te gemoet, welke reeds in het vorige jaar waren toegezegd. Men heeft daarbij de vraag gedaan, dat indien het blijken mogt, dat men in sommige provincien de eigendommen te laag heeft aangeslagen, of te weinig lasten heeft afgetrokken, of dan de aanslag van zoodanige provincien zal worden verminderd en die van de andere vermeerderd. Voorts konde men niet goedkeuren de bepaling, om aan provinciale en gemeentebesturen de gelegenheid open te stellen, om zoo veel opcenten op de grondbelasting, als zij maar verkiezen, te kunnen aanvragen, en verkrijgen, en besloten veelen met het oog op den wensch, dat het kadaster alleen op de helft der grondbelasting in 1834 zou worden toegepast, of dat de bestaande wet ook voor dat jaar van kracht zou worden verklaard. Moet echter de oude aanslag in de grondbelasting wederom voor een gedeelte in stand gehouden worden, dan heeft men verlangd dat die oude aanslag niet, gelijk in dit loopende jaar geschied is, in de verschillende gemeenten naar de uitkomsten van het kadaster worde omgeslagen, omdat de ondervinding geleerd heeft, dat de ongelijkheid in de toepassing langs dien weg nog al meer toeneemt, tot groot bezwaar van die perceelen, welke bij het kadaster in schatting verhoogd zijn, maar welke gelegen zijn in al zulke gemeenten, welke volgens dezelfde kadaster in algemeenen aanslag verminderd zouden moeten worden.

Ook op deze bedenkingen, even als die, omtrent andere financiele ontwerpen, werden de antwoorden der Regering te gemoet gezien.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten November.

De klagten van de fabrikeurs over den tegenwoordigen benarden toestand, waarin zij ten aanzien hunner fabrieken verkeeren en die van den aard schijnt, dat dezelve hen weldra tot afdanking van het werkvolk en gehele staking van den arbeid zal noodzaken, — tenzij krachtige middelen tot afwering van dit kwaad worden in 't werk gesteld, waartoe het intusschen het bewind aan de noodige kracht en middelen schijnt te ontbreken, — na reeds door de fabrikeurs van Gent, Kortrijk en Lokeren, door middel van den *Messager de Gand*, openbaar te zijn gemaakt, vinden steeds weerklank in de overige Vlaamsche steden, waaruit men mag opmaken, dat de fabrieksteden in de Vlaanderen tegenwoordig alle in een staat van crisis zich bevinden, die vooral voor de arbeidende klasse en bij het nederend winter-saizoen niet dan van de noodlottigste gevolgen kan zijn. Thans behelst de *Messager* de klagten der fabrikeurs van Meenen, Moorsele, Gullegheem en St. Nicolaas. Die van de drie eerstgemelde plaatsen, welke zich daartoe in eenen brief vereenigd hebben, verklaren hun toestand niet minder hagchelijk dan die van de Gentsche, Kortrijksche en Lokersche fabrikeurs, en zeggen zich verpligt te achten zulks openlijk te verklaren, opdat de werklieden, die van den arbeid welken zij hun geven leefden, niet zouden kunnen beschuldigen, dat zij het bestuur onkundig hadden gelaten van het dreigend gevaar en van de noodzakelijkheid om het te voorkomen. Deze brief is door 15 personen onderteekend. De brief van de St. Nicolaasche fabrikeurs, welke wel 26 onderteekeningen heeft, is nog bepaalder; zie hier denzelven:

„Mijnheer de Redacteur!

„Wij zouden, zonder ons te beklagen, het lot, dat de katoenindustrie betreft, verduurd hebben, wanneer de gouvernementsbladen niet, niet meer drift dan waarheid, opgekomen waren tegen de verklaring van de fabriekanten hunner stad; maar ons belang vordert het evenzeer als dat van onze Gentsche confraters, dat de natie en geheel Europa omtrent de oorzaken niet bedrogen worden, die de tegenwoordige crisis hebben aangebragt, evenmin als omtrent het bestaan van deze crisis zelve: wij aarzelen dienvolgens niet te verklaren, dat wij ons in dezelfden toestand als de Gentsche fabrikeurs bevinden, en dat wij, na het beproeven van alle middelen om onze werklieden arbeid te verschaffen, evenzeer verpligt zullen zijn, het werk te staken."

Het is opmerkelijk, dat de bladen die in het belang van het bestuur schrijven, in weerwil van de stellige verklaringen der fabrikeurs, in plaats van de middelen tot herstel op te sporen, welke in den beginne gerucht hebben, gelijk nog uit bovenstaanden brief blijkt, de klagten der industrie te verkleinen, te wederspreken, en niet te achten, terwijl hun het meest gehinderd heeft, dat die klagten juist door den *Messager* werden openbaar gemaakt, dewijl het daaruit tevens schijnt te blijken, dat de staatkundige denkwijze van de hoofden der belgische nijverheid met de welbekende meening van dat blad overeenkwam. Om die gevolgen zoo veel mogelijk weg te nemen, heeft men zich alle moeite gegeven, en houdt nog heden *l'Union* in dien geest een berigt, volgens welk de Gentsche fabrikeurs nu ook eene memorie aan het bestuur zouden ingediend hebben, waarin zij zouden verklaard hebben, dat de klagten, vervat in hunnen brief aan den *Messager*, niet als eene openbaring hunner denkwijze, maar slechts als het antwoord op de vraag door de drukpers aan de industrie naar denzelver toestand gedaan, moest beschouwd worden; 't is echter blijkbaar dat dit de bedenking niet geheel wegneemt, waarom juist het meergemelde blad, bij uitsluiting daartoe gekozen werd. Overigens zou de nijverheid in deze memorie, op eene krachtdadiger bescherming, en weering van buitenlandsche concurrentie en meerdere waakzaamheid tegen de smokkelarij aandringen.

— De heer *Willis* is door de centrale sectie der afgevaardigden tot hunnen rapporteur voor het budget der middelen en wegen benoemd, de beraadslaging wordt in 't begin dezer week te gemoet gezien.

— De hoofd-commissie voor de nijverheid en den handel is naar men zegt *provisoria*, gunstig te rapporteren op het voorstel van den heer *Rodenbach*, bij de afgevaardigden gedaan, om de vreemde linnens met een regt van 10 pCt. te bezwaren.

— Heer Hip van den senaat voor de provincie Limburg, *Hennequin*, heeft zijne demissie ingezonden.

— De kolonel van den staf *Druez* is dezen morgen naar Zonhoven vertrokken, naar men zegt belast, met voor de uitvoering der te Zonhoven overeengekomen bepalingen zorg te dragen.

— De klagten over de menigvuldige diefstallen, die bij het naderend winter-saizoen dagelijks talrijker en stouter worden, nemen hoe langer hoe meer toe. De *Courrier* wijdt daaraan een geheel artikel.

— Ter Antwerpsche beurs waren Zaturdag genoteerd: Belg. 95¾; Metall. 96; Braz. 66; Sp. perpet 54¾; 55; 3 pCt 36¼; Uitgest. 10⅞, 15/16; Sicil. 90¾; Rom. L. 90.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten November.

Van de ministeriele dagbladen vermeldt alleen het *Journal des Débats*, dat men onder dagteekening van den 12den particuliere brieven uit Madrid zoude hebben ontvangen, volgens welke er eene merkbare gisting onder de bevolking der hoofdstad heerschte, en zelfs eenige zamenspanningen ten behoeve van den *Carlos* waren ontdekt. Genoemd blad voegt er echter bij, dat geene officiele berigten dit voorgeven bevestigen.

— De *Indicateur de Bordeaux* van eergisteren levert de volgende tijding:

De generaal *Sarsfield* heeft den priester *Merino*, na onderscheidene dagen vervolgens, te Belorado eene gevoelige nederlaag toegebragt, een vrij groot aantal zijner bende gedood en zeven a acht honderd gevangenen gemaakt. *Merino* heeft in de provincie Alava de wijk genomen. De generaal *Sarsfield* trekt op Vittoria aan, en bevond zich den 15den te Pancorbo.

De overige berigten van de grenzen zijn vrij onbeduidend:

Van Bajonne schrijft men, dat de insurrectie te Bilbao volmaakt is georganiseerd, dat het aldaar noch aan geld, noch aan krijgsbehoeften ontbreekt, welke dagelijks naar de verschillende hoofden in de provincien, onder anderen aan *Merino* in Oud-Kastilien worden afgezonden.

De generaal *Morillo*, die in Gallicien het bevel voert, moet zich met een korps troepen te Benaventa hebben geconcentreerd, om de Portugesche grenzen aan die zijde te bewaken.

De generaal *Bourmont* en de andere fransche officieren tot zijn gevolg behorende zijn te Merida gepasseerd, en werden daar een der havens van de Middellandsche Zee vervoerd om zich daar in te scheepen. In Arragon en Katalonien schijnt de opstand nog steeds door den goeden geest welken de bevolking der steden bezielt, in bedwang te worden gehouden. Op verschillende plaatsen zijn de constitutionele vrijwilligers bereids georganiseerd.

Men zegt dat er onder dagteekening van den 6den dezer eene nieuwe proclamatie van don *Carlos* het licht ziet. Deze vorst schijnt zich nog steeds te Castel Branco, op Portugeesch grondgebied op te houden.

Irun en de beide oevers der Bidassoa zijn op nieuw door de insurgenten bezet.

Een bijzondere brief van Ancona, van den 6den dezer, bevestigt, dat aldaar eene stoomboot van de Jonische eilanden was aangekomen, die zoo het schijnt belangrijke depeches voor het Fransch en Engelsch gouvernement overbragt. Van derzelver inhoud was intusschen niets bekend, en men vergenoegde zich met allerlei gissingen en geruchten rond te dragen, omtrent eenen opstand te Konstantinopel, eene omwenteling in Griekenland uitgebroken, en wat dies meer zij.

— Heden waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kost. 102,35 — op tijd 102,45; 3 pCt. kont. 75, 10; op tijd 75,25; Nap. zonder kont. 91,45; op tijd 91,40; Sp. perpet. k. 61¼; op tijd 61⅛; 3 pct. 36½ op tijd 36⅝; Cortes gesp. 16⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 22sten November.

Volgens berigten uit Weenen van den 12den dezer, bemerkte men aldaar eene ongewone drukte onder de leden der diplomatie. De heer *von Neumann*, die vroeger tot de Oostenrijksche legatie te Berlijn behoorde, was uit Italie teruggekeerd. Vorst *Gagarin* vertrok eerstdaags naar St. Petersburg, en de graaf *Appony* zoude zich in de volgende week naar Parijs begeven. Omtrent de hou-

ding, welke door de drie Noordsche hoven in de Spaansche aangelegenheden zoude worden aangenomen, scheen nog niets bepaald, immers men zoude de toekomst afwachten, alvorens de jonge koningin te erkennen. Aan eene Fransche gewapende interventie werd in 't algemeen weinig geloof gehecht.

— Volgens een onzer meest gelezene bladen, zoude het thans bepaald zijn, dat de conferentie der Duitsche ministers eerlang te Praag, onder het voorzitterschap van den vorst *V. Metternich*, zullen worden geopend. Hetzelfde blad spreekt van een dergelijk congres, waarin te Milaan, onder de leiding van den aartshertog onderkoning, tusschen de gezanten der onderscheidene Italiaansche staten, over de belangen van het schier-eiland zoude worden geraadpleegd.

— De vergadering der Keur-Hessische standen is op den 20sten dezer door den minister van financien *V. Motz*, namens den keurprins, met eene korte redevoering geopend, waarin, zonder eenige bijzondere aanwijzing, de wensch wordt te kennen gegeven, dat ook deze zitting strekken zal, om met gemeen overleg het welzijn des lands te bevorderen.

— De Wurtembergsche kamer van afgevaardigden heeft, in de zitting van den 18den November, hare beraadslagingen over eene vereeniging op het stuk van het tolwezen met Pruisen ten einde gebragt. Het oorspronkelijke verdrag van vereeniging, de daarbij behoorende protokollen, het tarief omtrent de gemeenschappelijk te heffen regten, enz., zijn met eene overgroote meerderheid (zoo men meent van 64 tegen 22 stemmen) goedgekeurd of aangenomen. Ook is de regering gemagtigd geworden tot de invoering van eene voorloopige verordening omtrent de heffing der gemeenschappelijke tolregten; wordende daarbij echter de thans bestaande Beijersch-Wurtembergsche strafwetgeving tegen smokkerijen in stand gehouden.

— In de Keulsche *Zeitung* van den 21sten November leest men, » Gedurende de afgeloopene maand heeft in de zijden- en katoenweverijen van het district Keulen toegenomene levendigheid geheerscht. Ook de bloei der verwerijen en drukkerijen vermeerdert steeds. Daarentegen hebben de katoenweverijen, door het verhoogen van den prijs van het katoenengaren, geleden.

» Ten gevolge der gewone herstafzendingen, was de scheepvaart, gedurende de laatste helft van September en de maand October, weder zeer levendig. Te Keulen zijn in dien tijd 464 beladen vaartuigen aangekomen, waarvan 98 de rivier op- en 366 de rivier afkwamen. Daarentegen zijn 159 beladene vaartuigen van hier vertrokken, waarvan 81 naar boven en 78 naar beneden gingen. Onder de aangekomene schepen waren er 6 uit Amsterdam, met 34,034 centenaars koopwaren, en 5 uit Rotterdam, met 26,504 centenaars. De stoombooten brachten nog 4,834 centenaars aan, zoodat in het geheel te Keulen uit Holland 65,372 centenaars koopwaren werden aangebragt. Hier voorbij werden gevoerd 24,232 centenaars koopwaren, die naar Maintz bestemd waren; 24,393 naar Mannheim, en 5,841 naar Koblenz: te zamen 54,376 centenaars. Hier overgeladen werden, om de rivier verder te worden opgevoerd, in zeilschepen 21,037, en in stoombooten 6,410, te zamen 27,447. Het aantal reizigers, die in den loop van dit jaar op stoombooten langs den Midden-Rhijn zijn gekomen, wordt op meer dan *tachtig duizend* begroot. De stoomvaart-maatschappij laat voor de vaart op den Rhijn tusschen Kehl en Leopolds-haven, eene nieuwe stoomboot bouwen, die meer bijzonder voor den stand der rivier op die hoogte geschikt is."

— De *Allgemeine Zeitung* deelt de volgende berigten uit Konstantinopel van den 25sten October mede:

» Blijkens berigten uit Scutari, in Albanie, waren toen de in die stad uitgebroken onlusten nog niet gestild, al waren de pogingen van den Overste, dien de Sultan er heen gezonden heeft, om den twist tusschen stadhouder en de ingezetenen te beslechten, vruchteloos geweest. De Porte heeft dan nu ook dien stadhouder, *Ali-Namik-pacha*, van wien wreedheid vroeger blijken zijn bijgebragt, afgezet, en een Overste van de lijfwacht te paard in zijne plaats benoemd. Ook de stadhouder van Delvino en Vallona, in wiens gewest insgelijks onlusten waren uitgebroken, is door een ander vervangen.

» De opstand van zekeren *Kadi Kiran*, in de landstreek tusschen Kutajeh en Angora, heeft hier in de laatste dagen veel opzien gebaard. Deze gewekte hadvoerder der ongeregelde ruiterij had 5 of 6,000 man bijeengebragt, en dreef aan het hoofd dier magt met het gezag des Sultans den spot. De Porte was juist voornemens, twee brigaden met 15 stukken geschut tegen deze opstandelingen uit te zenden, toen zij van den stadhouder van Cesarea berigt ontving, dat dezelven zich in het gebergte verstoord hadden.

» Volgens berigten uit Aleppo van den 4den en 10den September, houdt *Ibrahim*-pacha zich bezig om de moerassen in den omtrek van Alexandrette (hetwelk, ofschoon op een dammerkelijken afstand daarvan verwijderd, als de zeehaven voor Aleppo wordt aangemerkt) droog te maken, en daardoor die plaats gezonder te doen worden. Omtrent duizend werklieden werden daartoe gebezigd. De bewoners van den berg Libanon en van het gebied van Naplus blijven weigerachtig, om hunne wapenen uit te leveren, en hebben van uit de sterke stelling, die zij bezetten, de tegen hen uitgezondene Egyptische ruiterij afgeslagen.

» Blijkens berigten uit Kandia tot den 9den October, heeft de bevelhebber van *Mehemed*-ali aldaar, door tusschenkomst van de Fransche en Russische Consuls, aan de opstandelingen doen weten, dat de bewoners van het eiland voortaan alleen de *Charadsch* of het hoofdgeld van 4, 8 en 16 piasters zullen behoeven te betalen, en voorts aan geene andere belasting onderworpen zullen zijn, dan die zij onder den Sultan opbragten. Ook zou het hun vrij staan, om hunne goederen te verkoopen, en naar willekeur te verhuizen. De Grieken vertrouwen echter geenszins op deze beloften, en zulks te minder, omdat de genoemde Consuls voor de nakoming daarvan niet borg willen blijven. Hunne magt is, in spijt van alle gedane bedreigingen, steeds te Morniez verzameld. Intusschen is, volgens de jongste tijdingen van het eiland, het smaldeel van *Osman*-pacha, dat den 28sten September uit Alexandrie was uitgeloopen, bij hetzelve aangekomen. Die vlootvoogd moet reeds eene landing gedaan, daarbij een verschanst dorp stormenderhand veroverd en de opstandelingen verstrooid hebben. Over het geheel moeten nog 5 of 6000 geregelde Egyptische troepen naar Alexandrie worden gezonden, zoodat de magt des Onderkonings dan tot 12 of 14,000 man zal klimmen.

» Over de schatting, die *Mehemed*-ali aan de Porte moet betalen, zijn geschillen ontstaan. De Porte vordert, dat de Onderkoning de achterstallige schatting voor Egypte, ten bedrage van 10,000 beurzen, elk van 500 Turksche piasters, thans afbetale, zoo wel als die van 40,000 beurzen voor Syrie. *Mehemed*-ali, ofschoon vroeger in die betalingen hebbende toegestemd, wil van geene achterstallen hooren, en de schatting voor Egypte, Kandia, Syrie en Adana, ten bedrage van 30,000 beurzen, eerst te rekenen van het volgende jaar der Hegira voldoen. De commissaris der Porte, die te Alexandrie met de regeling dezer zaak belast is, heeft een tartaar naar Konstantinopel gezonden, om nadere bevelen te vragen."

— In de Weener fondsen heeft weinig koersverandering plaats. Den 14den waren dezelve aldaar genoteerd: 5 pCt. metall. 93 7/8, 4 pCt. 82 3/4, bankactien 1199 1/4.

ENGELAND.

LONDEN, den 23sten November.

Het stoomschip *Columbus*, dat den 17den dezer Lissabon, en twee dagen later de reede van Oporto verliet, is gisteren te Falmouth binnen gekomen. Het blijkt uit de berigten door hetzelve medegebragt, dat de nederlaag, die door de troepen van den *Pedro* te Alcacer do Sal werd geleden, vrij belangrijk is geweest, hoewel het verlies wordt in de officiele rapporten op niet minder dan 300 man begroot. Voorts vermelden dezelve, dat het hoofdleger in de nabijheid van Santarem vereenigd, op den 11den eenen aanval heeft gewaagd op de gevestigde stelling bij de koornmolens, van waar de Miguellisten zouden zijn verdreven, en welke molens, men vernield had, in het vertrouwen, dat de Miguellisten door gebrek aan levensmiddelen Santarem zouden moeten verlaten. Intusschen was deze positie nog den 16den door dom *Miguel* bezet en in geduchten staat van verdediging. Aan de zuidzijde van den Taag was het nog niet gelukt eenige vorderingen te maken, zelfs moesten de berigten van daar voor de constitutioneelen niet gunstig zijn. — Te Oporto is niets van eenig belang voorgevallen.

— Van de vernieuwde wijziging in het bestuur wordt alhier niets nader vernomen.

— Ten beurze van gisteren, waren genoteerd: de 5 pCt. geld 87 7/8; de Holl. werkschuld 5 pCt. 95 1/4; 2 1/2 pCt. 49; Portugal 69 1/2.

FRANSCHE MARINE.

In het begin van dit jaar bestond de Fransche marine uit 33 linieschepen, 37 fregatten, 27 korvetten, 9 advies-korvetten, 31 brikken, 20 advies-brikken, 3 goeletten, 8 bombardeergaljooten, 6 kanonneer-brikken, 10 goeletten, kotters en loggers, 36 kanonneerbooten, 17 stoombooten, 20 lastkorvetten, 20 gabarres en 4 transportschepen; te zamen 287 schepen.

Op stapel stonden 24 linieschepen, 16 fregatten, 3 korvetten en 8 gabarres.

De *maritime etablissementen* zijn te *Brest*, *Toulon*, *Rochefort*, *Cherbourg* en *Lorient*, benevens ook te *Saint-Servan*, *Dunkerken*, en *Bayonne*, schepen gebouwd worden. In het Etablissement de la *Chaussade* worden de zware *ankers*, *kabeltouwen*, en ander *zwaar ijzerwerk* gereed gemaakt. Sinds het etablissement nabij Nantes alleen tot het vervaardigen van *zeilen* is ingerigt.

In 't begin van dit jaar was de staat der *koopvaardij-schepen* in Frankrijk als volgt:

Grootte.	In 1830.	1831.	1832.
Schepen van 800 ton en daarboven	2	1	1
» » 700 tot 800 ton	6	6	6
» » 600 » 700 »	3	2	1
» » 500 » 600 »	14	15	15
» » 400 » 500 »	53	51	47
» » 300 » 400 »	201	198	196
» » 200 » 300 »	578	570	560
» » 100 » 200 »	1345	1308	1256
» » 60 » 100 »	1556	1544	1520
» » 30 » 60 »	1191	1086	1071
» beneden 30 »	9883	10,071	10,358
» op stapel	726	696	672
	15,462	15,548	15,703
Gestraad en gesloopt	587	563	436

Eeuwsprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, *den 23sten November*.

Nederlanden.	pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.
Werkel. schuld	2½	49½	49⅝	49⅝
Dito dito	5	93⅜	93½	93⅜
Uitgestelde dito				
Kasbill. dito		22	22 1/16	22 1/16
Amort. Syndic.	4½	87½	87 3/16	87 3/16
Dito dito	3½	70⅜	70½	70½
Stratensbijdr.	6	102⅛		
Oorlogslasten	5	100 3/16		
Leening 1831	6½	102 2/16		
Handel-Maats.	4½	95⅛	96	96
Frankrijk.				
Inschr. Grootb.	3			
Engelland.				
Dito per 12 Aug.	3			
Spanje.				
Certificat. Asser.	5	55	55⅜	55⅜
Dito f 1000.	3	36	36⅛	36⅛
Uitgest. per Sch.	5			
Cert. Bons Lond.	5	17 13/16	17 7/8	
Napels.				
Certificat. L & B	5			
Dito Rente de C				
Leen. Lond. R.	5			
Rusland.				
Obl. Hope	5	101		
Dito dito	5	101⅛		

	pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.
Cert. dito 18 2/16	5	91⅛	92	92
Obl. te London.	5			
Certif. te Hamb.	5			
Inschrijv. Amsig.	6	65⅛	65½	65 7/16
Certificat. dito.	6	65¼	65½	
Polen.				
Aand. Loot. fl. 300.				
Pruissen.				
Dito dito R. 50.				
Oostenrijk.				
Dito dito f 100.				
Dito dito » 230.	4			
Metalliek	5	92⅜		
Dito Lond. jan.	5			
Dito	2½			
Oblig. Goll & C.	5			
Dito	4			
Cert. Stadsb. dit.	2½			
Ween, Bankact.	3			
Denemarken.				
Leening te Lond.	3			
Brazilien.				
Dito Rotschild.	5	66		
Griekschen.				
Dito te London.	5			

Ter Amsterdamsche Effecten-Societeit van gisteren, 24 November, was de handel in hollandsche fondsen zeer gering. In vreemde ging insgelijks weinig om; alleen in Perpetuelen was eenige handel. Zie hier den loop der prijzen: Integr. 2½ pCt. 49 5/16; Kansbill. f 22; — Handelm. 4½ pCt. 96⅛. Perpet. 55⅜.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN.

In Dienst der General Post-office, voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld iederen Woensdag en Zaterdag van *Londen* en *Rotterdam*.

Het vertrek van *Rotterdam* is bepaald op:

Woensdag den 27 November, des morgens ten 9 uren.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd. W. SMITH & COMP. en R. A. VAN ES.

Op Vrijdag den 20sten December 1833, voormiddags ten *tien* ure, zullen te *Neerijnen* in den Tielerwaard, in het openbaar bij partijen of in massa worden verkocht:

Ongeveer 750 stuks RIJPEN of HOLMEN BOOMEN, waaronder vele zeer zware en geschikt tot Werkhout; staande die allen aan nabij den *Waaldijk*, waardoor derzelver Vervoer te water gemakkelijk is. De voormelde Boomen zijn inmiddels *uit de Hand te Koop*, en informatiën te bekomen, door *gefrankeerde* brieven, ten kantore van den Notaris H. C. BELJERMAN, te *Wordenburg* bij *Z.-Bommel*.

H. TILENIUS, te *Arnhem*,

Stoomwerktuigmaker, zich, tot de levering van alle soorten van Werktuigen tot Gelapte- en deze BAGGELS, waaronder zijn *Circulair-Zaagbank*, mattoen buiten gebruik met Glazen Deurtjes, waardoor het branden van het Vuur te zien is, alsmede diverse soorten van Bijwerken en nieuwe en nieuwe GEDEKTE KOOPMAGHTES, van 3 tot 23 Gaten, met al derzelver Toebehooren, waarin zijn ook zien 1 tot 4 Bank-Oven, voor Winterkoek, ter grootte van 2 tot 4 Ellemaat, worstende den ganse Kraan afgesnapt en met ordinair Handel-Thee of Koffiewater gemaakt, zijn hebben in het bijzonder aan zijn de Koffiekoks, alwaar het reeds de voor niet den minsten hinder Water verbrandt, waarvoor gewaarborgd worden. Verder vervaardigt hij alle soorten van Gepolijste PIJPEN voor Leidingen, WATERPIJPEN van 2 palmen, 3 duimen tot 2 ellen, 3 palmen lang, en van 5 tot 62 duimen wijd. Hij verzoekt degenen, welke tot bovengemelde Goederen genegen zijn, hun adres of hunne brieven te willen bezorgen op den 25sten en 26sten dezer, te *Steenbergen*, bij VAN MEEL; den 27sten, te *Bergen-op-Zoom*, bij VAN DORT; den 29sten en 30sten, te *Breda*, bij VAN ALPHEN en den 2den December, bij J. W. DE KOCK, in de Nieuwstraat te *Rotterdam*; zullende bovengemelde zich alsdan voor de Modellen, die in het Klein zijn, bij Hem Te vervoegen.

*** Door J. P. HOUTMAN, Steendrukker te Utrecht, wordt door dezen aan zijne geëerde Begunstigers, en aan alle beoefenaars en beminnaars van Wetenschappen en fraaije Letteren, berigt, dat de Prospectussen en Listen ter inteekening op zijne voorgenomene Uitgave van FAC SIMILE'S, breeder bij gemeld Prospectus dd. 21 Oct. j.l. vermeld, ter inzage voorhanden liggen bij de Heeren *F. Buffa & Zonen*, Gebr. *Buffa & Comp.* en Gebr. *Diederichs* te Amsterdam, *D. K. Muller & Comp.* te Arnhem, *H. Palier & Zoon* te 's Bosch, *Broese & Comp.* te Breda, *J. Kluit, junior*, te Briele, *J. de Groot* te Delft, *A. Manzuchi* te Deventer, *S. M. Beltroth* te Groningen, *de Bokhuijsen*, *F. J. Weijgand & Zoon* en *van Baden* en *Weimar* te 's Hage, *J. B. van Logchem* te Haarlem, *W. J. Tibout* te Kampen, Mejufv. *H. H. Schreuder* te Leyden, *L. Schierbeek* te Leeuwarden, *S. van Benthem* te Middelburg, *C. A. Vidweg* te Nymegen, *W. J. van Oosterzee* te Rotterdam, *F. Hoffkamp*, te Sneek, *D. R. van Wermeskerken* te Tiel, Mejufv. Wed. *van Gunst* te Tilburg, *R. Boelens*, te Zwolle en *W. J. Thieme* te Zutphen.

Dat van de in 1829 uitgegeven *Fac Similé's*, van welke bij het Prospectus eene opgave is gevoegd en bij gemelde Heeren een Exemplaar ter bezigtiging voorhanden is, de eerste Aflevering is uitverkocht, weshalve geene volledige Exemplaren dier Uitgave meer te bekomen zijn, blijvende echter afzonderlijke Afleveringen nog steeds tegen 95 cts verkrijgbaar.

Bij gemelde Heeren Kunst- en Boekhandelaars is ook te bekomen, het door bovengenoemden Steendrukker uitgegeven GEDENKBOEK, zijnde eene verzameling van Dagorders en Legerberigten, betrekkelijk den Tiendaagschen Veldtogt, voorzien met de Namen der Officieren van de Mobiel verklaarde Afdeelingen en Bataillons Schutterij enz. enz.; mitsgaders afbeeldingen der Kleeding en Wapenrusting van de Vrijwillige Jager-korpsen en Schutterijen, alsmede der Land- en Zeemagt.

*** De Boekdrukker en Boekhandelaar D. J. HASPELS, te *Nymegen*, zal bij Inteekening uitgeven, eene Nederduitsche Vertaling van TORQUATO TASSO'S VERLOST JERUSALEM, *Heldendicht in XX Zangen*, in dichtmaat overgezet door R. H. GRAAFT JORISSEN. In één deel kompleet. Dit werk zal in het begin van het volgende jaar het licht ziep, in groot 8°, op best drukmedium; hetzelve zal met nette met gegraveerde plaat versierd worden, en niet meer dan f 3,80 kosten.

Bij de voorbaatste Boekhandelaren van ons Vaderland zijn Lijsten van inteekening op hetzelve voorhanden.

Bij *denzelven* is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. NATUURLIJKE HISTORIE, of *Beschrijving der Viervoetige Zoogdieren*, voor de jeugd, met pl., 1ste deel à f 2,60 bij inteekening, buiten inteekening f 3.

Dit werkje zal in drie deelen kompleet zijn met 300 afbeeldingen; de inteekening op hetzelve blijft tot den 15den December aanstaande nog opengesteld bij alle Boekhandelaren in ons Vaderland.

II. BIJDRAGEN *tot de Natuurlijke Geschiedenis*, verzameld en opgemaakt uit nieuwe en onvertaalde Reisbeschrijvingen, en andere min algemeen bekende werken, N°. I.

Van deze *Bijdragen* zullen dit jaar vier N°. het licht zien van omtrent 100 pagina's groot, en elk N°. niet meer dan 75 cents kosten.

*** Bij R. J. SCHIERBEEK, te *Groningen*, is gedrukt en alom te bekomen:

L. HÜFFELL, het Protestantsch Leeraar-ambt in derzelfs ganschen omvang; een Handboek der Praktische Godgeleerdheid. Vertaald en omgewerkt door I. Bosch Ezn. 1ste deel, 1ste stuk, f 2,40. Met nog 2 stukken zal dit hoogst belangrijk werk kompleet zijn. — R. G. RIJKENS, de Vroljke Onderwijzer onder zijne Kinderen. Een Leesboek ter vorming van Verstand en Hart. Met plaatjes, 15 cent. — R. G. RIJKENS, de Vroljke Schoolvriend, een Boekje voor aankomende Lezers, met plaatjes, 10 cent. — S. F. BEINS, Meesterlessen, een Leesboek voor Kinderen. Derde en verbeterde druk, 12½ cent. — J. KUIJPERS, de Zalige werkende Leerling, of Tijdwinst in Verlorene Oogenblikken. 6de druk, 1ste stuk, 25 cent. — J. KUIJPERS, Hz. *Ferdinand*, of de Broeder van *Willem*. Een Leesboek voor Kinderen, 4de druk. — A. NUMAN, Handboek der Geneeskunde en Verloskunde van het Vee, 3de druk, f 2,50.

*** STEENBERGEN TAN GOOR, te *Leeuwarden*, geeft uit en heeft alom verzonden:

I. DAG- en NACHTBOEKEN, uit de Fortuinkist der Gebroeders Spaarne, Anna en Sparrius Lans, kompleet in 2 deelen, met gegraveerden titel en vignet f 5,50.

II. GEHEIME GESCHIEDENIS van het *Pruissische Hof*, sedert de Regering der Keizerin ELISABETH, tot den dood van den Grootvorst KONSTANTIJN, uit de nagelatene papieren van een oud Staatsman; in één deel, met het Portret van KONSTANTIJN . . . . . » 3,75.